

Boekbesprekingen

B.G.N. Smith. *Planning and making crowns and bridges*. 3e druk. 289 bl., geïll. London: Martin Dunitz, 1998. Prijs £ 49.95. ISBN 1 85317 314 2.

Het betreft hier de derde druk van een boek dat in 1986 voor het eerst verscheen. De principes van conventioneel kroon- en brugwerk zijn sinds die tijd niet wezenlijk veranderd, maar gezien de vele ontwikkelingen op het gebied van adhesieve technieken, werd een nieuwe, aangepaste editie noodzakelijk geacht. Eigenlijk krijgen ze in het boek nog steeds te weinig aandacht.

Het boek ziet er goed en overzichtelijk uit en noodt tot bladeren en lezen. De illustraties zijn van behoorlijke kwaliteit. Indicatie en klinische procedures worden helder uiteengezet. Hier en daar is het wel wat aan de beknopte kant. Een aantal veel gebruikte preparatietechnieken, met duidelijke voordelen boven de veelal schouderloze of chamferpreparaties die in het boek worden beschreven, komen niet aan bod. Dit geldt ook voor afdrukmaterialen en retractiemethoden en de daarbij gebruikte materialen.

Voor specifieke prothetische uitdagingen en problemen, zoals die zich voordoen bij amelogenesis imperfecta of in gevallen van geïnclineerde of gepositioneerde elementen, worden oplossingen – ook preprothetische – aangedragen. Dankzij de uitgebreide index-op-onderwerp kan de tandarts zich eenvoudig oriënteren op problemen die zich in de praktijk kunnen voordoen. Vooral het hoofdstuk over reparatie van vast kroon- en brugwerk kan de tandarts op inventieve en soms pragmatische ideeën brengen.

Zonder ook maar iets op dit boek te willen afdingen, mag toch worden opgemerkt dat er – ook in het Nederlands – boeken zijn die dezelfde onderwerpen belichten met meer diepgang en die meer bij de tijd zijn. De tandarts die zich echter intensiever wil verdiepen en bijscholen in de hedendaagse, uitgebreide prothetische mogelijkheden met vaste voorzieningen, doet er verstandiger aan een keuze te maken uit het rijke aanbod van boeken die een wat kleiner deelgebied meer in detail bestrijken.

M.S. Cune, Maarssen

R.M. Palmer, P.D. Floyd. *A clinical guide to periodontology*. 87 bl. London: British Dental Association, 1996. Prijs: £ 24.95. ISBN 0 904588 48 3.

Zoals de titel aangeeft beschrijven beide auteurs (in samenwerking met de British Dental Association) in dit boek, op eenvoudige wijze, de belangrijkste aspecten van een parodontale therapie. Hierbij komen in het bijzonder de volgende thema's aan bod:

- het parodontale onderzoek (zowel klinisch als röntgenologisch);
- diagnostiek en prognose;
- scaling en root planing (met veel aandacht voor positie van de patiënt en het instrumentarium);
- parodontale chirurgie (inclusief de behandeling van furcatieproblemen);
- parodontale regeneratietechnieken en de behandeling van gingivarecessies;
- multidisciplinaire behandelingsplanning (samenwerking met orthodontist en/of protheticus);

- behandeling van acute parodontale klachten (abces, necrotiserende gingivitis);
- aanbrengen van implantaten bij patiënten die vatbaar zijn voor parodontitis.

Over al deze aspecten wordt een helder, maar vrij algemeen overzicht gegeven met talrijke duidelijke klinische illustraties en/of tekeningen. De tekst leest vlot en de meest essentiële zaken worden nogmaals in kleine, overzichtelijke tabellen samengevat. Details of wetenschappelijke onderbouwing ontbreken echter dikwijls. Ook recente ontwikkelingen of tendensen komen weinig of niet aan bod.

Dit boek is dus een mooi naslagwerk voor een studenten, mondhygiënisten (in opleiding) en algemeen practici met beperkte kennis van de parodontologie. Voor parodontologen blijft dit boek te oppervlakkig.

M. Quirijnen, Leuven

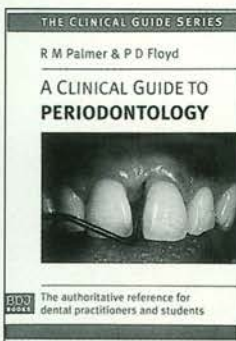
A.P.M Bersee, W.H.M.A. Pluimakers. *De Wet BIG. De betekenis van de wet voor de beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg*. 4e gewijzigde druk. 89 bl. Lelystad: Koninklijke Vermande BV, 1998. Prijs f 40,00. ISBN 90 5458 537 4.

Inmiddels is de vierde druk verschenen van het bijzonder praktische en helder geschreven boek over de betekenis van de Wet BIG voor de beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg. Deze nieuwe druk geeft de stand van zaken met betrekking tot de invoering van de wet weer tot en met 1997. Inmiddels is de wet van kracht geworden voor vrijwel alle in of door de wet geregelde beroepen waaronder ook tandartsen, mondhygiënisten en tandprotheticen, maar bijvoorbeeld niet tandtechnici. Voor de geregelde beroepen zijn nu ook de opleidingseisen en het deskundigheidsgebied vastgesteld. De nieuwe regeling van de voorbehouden handelingen is ook beschreven, zij het dat niet specifiek voor elke beroepsgroep is aangegeven tot welke handeling men bevoegd is. Wel is heel praktisch aangeduid wat onder heelkundige handelingen moet worden verstaan (bijv. kleine chirurgie) en wat niet (bijv. acupunctuur). Nieuw is ook de regeling voor beroepsbeoefenaren die volgens de wet weliswaar niet zelfstandig bevoegd zijn (zoals de mondhygiënisten), maar die in de praktijk toch met een grote mate van zelfstandigheid de aan hen opgedragen handelingen mogen verrichten. Hier wordt wel weer heel praktisch beschreven welke handelingen zij zonder toezicht en zonder tussenkomst van de opdrachtgever mogen verrichten.

Verder zijn per 1 december 1997 het nieuwe tuchtrecht en de maatregelen wegens ongeschiktheid in werking getreden. Voor velen is het onduidelijk dat de nieuwe wet nu een aparte regeling kent die ervoor bedoeld is om maatregelen op te leggen aan beroepsbeoefenaren die ongeschikt zijn om hun beroep uit te oefenen. Deze gevallen worden in eerste instantie beoordeeld door het College van Medisch Toezicht dat in Den Haag is gevestigd. Hiertegen kan beroep worden ingesteld bij het Centraal medisch tuchtcollege.

Bij de eerdere drukken konden nog kritische kanttekeningen worden geplaatst over het (soms) ontbreken van aansluiting bij de actualiteit. In deze nieuwe druk zijn de auteurs erin geslaagd up-to-date en goed gecompriëerde informatie te geven die aansluit bij de laatste stand van zaken. Kortom een aanrader die de moeite van aanschaf zeker waard is.

H.E.G.M. Hermans, Rotterdam

L. Hunter, B. Hunter. Oral healthcare in pregnancy and infancy. 133 bl. Hampshire: MacMillan Press Ltd., 1997. Prijs £ 13.99. ISBN 0 333 64082 9.

Vanuit de opvatting dat vroegtijdige informatie met betrekking tot gebitsverzorging belangrijk is en een bijdrage kan leveren aan, onder andere, de cariëspreventie bij kinderen uit risicogroepen, hebben Hunter en Hunter een boek geschreven, met als doelgroep practici die met jeugdigen in aanraking komen. Want als tandartsen juist deze kinderen voor het eerst zien, is het leed vaak al geschied. De informatie over het voorkomen van cariës zou door de doelgroep uitgedragen kunnen worden richting de ouders van de pasgeborene. Het boek bevat dan ook zeer veel informatie.

Naast adviezen voor de verzorging van de dentitie van de moeder tijdens de zwangerschap komen de etiologie en preventie van cariës bij jeugdige patiënten aan bod. Poetsmethoden bij kinderen worden beschreven en verduidelijkt met afbeeldingen. Bij de praktische uitvoerbaarheid van sommige gepresenteerde poetsmethoden kan een vraagteken geplaatst worden. Verder wordt inzicht gegeven in de behandelingsmogelijkheden van glazuur- en dentinecariës en in de gebitsverzorging bij risicogroepen.

Gelet op de inhoud kan men zich afvragen of de auteurs, in hun streven naar volledigheid, niet hun doel te veel uit het oog hebben verloren. Is hun doelgroep daadwerkelijk geïnteresseerd in of gebaat bij de informatie met welk toerental de tandarts glazuur c.q. dentine verwijderd? Voor de Nederlandse situatie geldt bovendien dat de opmerking over het gebruik van amalgaam in de kindertandheelkunde voor de komende jaren wellicht achterhaald is. Het aanvankelijk laten poetsen met tandpasta zonder fluoride en het alleen maar noemen van kindertandpasta met verlaagde concentratie fluoride (zonder een duidelijke toelichting) sluit niet aan bij het huidige nieuwe Nederlandse fluoride-advies. Op basis van bovenstaande argumenten is dit boek in deze vorm voor de Nederlandse markt geen aanrader.

K.L. Weerheijm, Amsterdam

J. Snel, H.C. Schuyt (red.). Lachgas. 158 bl. Assen: Van Gorcum, 1998. Prijs f 35,00. ISBN 90 232 3354 9.

Vervaardigd door Priestley in 1776 en door Wells in 1844 voor het eerst bij zichzelf toegepast voor pijnloze tandextractie: N₂O (distikstofmonoxide) ofwel lachgas. Succesvolle toepassing van ether voor anesthesie door Morton volgde reeds in 1846. Op een Nederlands symposium in 1996 werd 150 jaar anesthesie belicht, met speciale aandacht voor lachgas; de bijdragen vormden de basis voor deze bundel.

Boeiend zijn de eerste twee hoofdstukken over respectievelijk mw. prof. Vermeulen-Cranch, de grondlegster van wetenschappelijke anesthesiologie als zelfstandige discipline in ons land. Hierin vindt men de geschiedenis van de anesthesie in Nederland en de plaats van lachgas daarin. Zij stelt dat lachgas het veiligste en tevens het meest gebruikte anestheticum in Nederland is.

Volgende hoofdstukken behandelen de bereiding van N₂O uit ammoniumnitraat en de toepassing van de verbinding in de industrie. Bij beide onderwerpen komen milieu- en gezondheidsaspecten aan de orde. Gezondheid vormt ook een belangrijke invalshoek bij de hoofdstukken over beroeps-

matige blootstelling in anesthesie en bijzondere tandheelkunde.

Lachgas begon zijn loopbaan – zoals de naam al aangeeft – als roesmiddel. Ook het huidige recreatieve gebruik en de mogelijke gevaren daarvan krijgen ruim aandacht. De gezondheidsproblemen betreffen vooral hematogene afwijkingen en zwangerschapsstoornissen. Deze en neurologische en fysiologische aspecten van het middel passeren de revue. Zintuigelijke gewaarwordingen en invloed op inprenting en herinnering worden besproken evenals de invloed van sporen van de stof en overheidsbeleid. Een laatste kritisch hoofdstuk geeft lachgas niet veel toekomst meer, ondanks de vaak positieve voorafgaande benaderingen.

Dit is een voortreffelijk boek, geschreven door ter zake deskundigen. Bijzonder is het dat de breedheid van de bundel niet alleen de onderwerpen betreft, maar ook de visie van de auteurs. Het boek leert niet alleen veel over lachgas, maar ook over principes en toepassingsgebieden van de anesthesie in het algemeen. Aanbevolen literatuur voor beoefenaren van (bijzondere) tandheelkunde en kaakchirurgie.

P. Bol, Amsterdam

D.J. David, D.A. Simpson. Craniomaxillofacial trauma. 723 bl., geïll. Edingburgh: Churchill Livingstone, 1995. Prijs £ 192.00 ISBN 0 443 04414 7.

De afgelopen jaren zijn zowel in Europa als in de Verenigde Staten veel nieuwe of vernieuwde leerboeken verschenen op het gebied van de aangezichtstraumatologie. Dit boek is geschreven door Australische specialisten met een multidisciplinaire achtergrond, die nagenoeg allen werkzaam zijn in de Australian Craniofacial Unit in Adelaide (Zuid-Australië). In dit centrum worden jaarlijks circa vierhonderd ernstige craniomaxillofaciale fracturen behandeld, die uit een zeer groot verzorgingsgebied afkomstig zijn.

Het boek biedt een fraai en breed overzicht van de huidige methoden ter behandeling van nagenoeg elk letsel dat zich in het craniofaciale gebied maar kan voordoen. Daarmee is het een boek dat voor elke specialist op dit gebied interessante informatie bevat op zowel zijn vakgebied als op het vakgebied van andere specialisten. Zo worden ook speciale hoofdstukken gewijd aan tandheelkundige en orthodontische aspecten van craniofaciale letsels. Ook aan socio-economische aspecten en posttraumatische psychosociale aspecten wordt aandacht besteed.

Het centrale thema is een adequate, multidisciplinaire behandeling van craniofaciale letsels. Die behandeling begint al met de organisatie van multidisciplinaire teams die een rol kunnen spelen bij de levensreddende spoedopvang van ongevallsslachtoffers. Daarnaast wordt gestreefd naar centralisatie van de behandeling om ieder lid van het team voldoende ervaring te laten opdoen en om – zo nodig – ieder discipline steeds beschikbaar te hebben.

Dit zeer leesbare boek biedt een nagenoeg compleet (ook historisch) overzicht van bijna alle facetten van de behandeling van craniofaciale traumata. Het kan dan ook alle daarin geïnteresseerde tandheelkundige en/of medische beroepsbeoefenaren van harte worden aanbevolen.

R.R.M. Bos, Groningen